

मर्चवारी गाउँपालिका
Marchawari Rural Municipality
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
Office of the Rural Municipal Executive
रायपुर, रुपन्देही / Rayapur, Rupandehi

लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल
Lumbini Province, Nepal

प.सं.:- / Ref. No. :- ०८२/०८३

च.नं.:- / Dispatch No. :- १४९८

मिति: २०८२/१०/२६

श्री मर्चवारी गाउँपालिका
रायपुर, रुपन्देही ।

विषय: आ.ब. ०८२/८३ को दोस्रो त्रैमासिक आ.ले.प. प्रतिवेदन पेश गरिएको सम्बन्धमा।

उपरोक्त सम्बन्धमा यस कार्यालयको आ.ब. २०८२/०८३ को दोस्रो त्रयोमासमा खर्च भएको विभिन्न बजेट उपशिर्षकहरुको आर्थिक विवरण तथा सो संग सम्बन्धित पेश भएसम्मको श्रेस्ताहरु परीक्षण सम्पन्न गरि तयार गरिएको पाना- र्द को प्रतिवेदन यसै साथ संलग्न छ । प्रतिवेदनमा उल्लेखित व्यहोराको सम्बन्धमा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ७७ र आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व ऐन २०७६ को परिच्छेद ६ दफा ३३(८) बमोजिम कार्यान्वयन गराउनुहुन अनुरोध छ ।

बोधार्थ:

श्री प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत ज्यु, मर्चवारी गाउँपालिका
श्री महालेखापरीक्षकको कार्यालय, काठमाडौं
श्री आर्थिक प्रशासन शाखा, मर्चवारी गाउँपालिका

सुशिल खत्री
सहायक आलेप अधिकृत

मर्चवारी गाउँपालिका
गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय
रायपुर, रुपन्देही

आ.व २०८२/८३ को दोस्रो त्रैमासिक आलेप प्रतिवेदन

आ.व.			देखि	सम्म	जम्मा बेरुजु रु.
०८२/८३	कार्यालय प्रमुख	उपमन्यू त्रिपाठी	२०८२/०४/०९	हालसम्म कार्यरत	
	लेखा प्रमुख	युवराज घिमिरे	२०७७/०९/१०	हालसम्म कार्यरत	

परिचय: लोकतन्त्रका लाभहरुको समानुपातिक, समावेशी र न्यायोचित वितरण गरी कानुनी राज्य र दिगो बिकासको अवधारणा अनुरूप समाजवाद उन्मुख सङ्घिय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन प्रणालीलाई मुर्त रूप दिन देशमा स्थानीयसरकारको आवश्यकता महसुस भए अनुरूप मर्चवारी गाउँपालिकाको स्थापना २०७३ सालमा भएको हो ।

साविक सेमरा मर्चवार सिलौटीया र बगौली गाविसलाई गाभेर बनाइएको मर्चवारी गाउँपालिका, लुम्बिनी प्रदेश अन्तर्गत रुपन्देही जिल्ला १५ गाउँपालिका मध्येको एक हो । पुर्व पश्चिम हुलाकी सडक अन्तर्गत भैरहवा लुम्बिनी खण्डको बनगाइ देखि करीब १० किलोमिटर दक्षिण २७.३७०२१८, पूर्वी देशान्तर र उत्तर अक्षांशसम्म अवस्थित यो गाउँपालिका समुन्द्र सतह देखी करिब ८३.३२९९७८ संधिय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय :श्रोत)वर्ग किलोमिटर ५८.२६ मिटरको उचाइमा छ । ९२.१ क्षेत्रफल भएको यो गाउँपालिका रुपन्देही जिल्लाको प्रतिनिधि सभा निर्वाचन क्षेत्र नं.४ मा पर्दछ । यो गाउँपालिका विविध प्राकृतिक भौगोलिक, एवं सांस्कृतिक रूपले भरिपूर्ण रहेको छ ।

खुल्ला दिसा मुक्त र पूर्ण खोपयुक्त यस गाउँपालिकाको चारैतिर खेतीयोग्य जमीन रहेको छ । २०७८ सालको राष्ट्रिय जनगणना अनुसार यस गाउँपालिकामा रैथाने थारुबनिया लगाएतका साथै विभिन्न जातजातिहरुको, गुसा, कुर्मी, लोध, यादव, कलवार, शुक्ला, बसोबास रहेको छ । रुपन्देही जिल्लाकै कम बिकसित गाउँपालिका मध्येकै एक भएपनि कृषी उत्पादनको असिमित सम्भावनाले भरिपूर्ण यो गाउँपालिकामा धानत, आलस, गहुँ, ओरी आलु आदि प्रसस्त रूपले उत्पादन हुने मुख्य बालिहरु हुन् । आकाशेपानिको, मम्फली, वुटवल लगायत भारतमा पनि विक्रि वितरण, भर पर्नुपर्ने यस गाउँपालिकामा बाह्रै महिनाको खेति गरि उत्पादित खाद्य पदार्थ भैरहवा गरिन्छ ।

हुलाबजार क्षेत्रबाट टाढा रहेको मर्चवारी गाउँपालिका कृषी उत्पादनका असिमित अवसरहरुको अध्ययन र अनुसन्धान गरि कृषी क्षेत्रलाई मुख्य प्राथमिकताका साथ विभिन्न योजना तथा कार्यक्रमहरु बनाई प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न सकेमा निकट भविष्यमा रुपन्देही जिल्लाको मात्र नभई सिंगो नेपालकै मुख्य खाद्यन्न भण्डारको रूपमा स्थपित हुने कुरामा कुनै दुइमत छैन ।

भौगोलिक अवस्थिति

सीमाना

पुर्व :- भारतको उत्तर प्रदेश
उत्तर :-कोटहिमाई गाउँपालिका
राजनैतिक तथा प्रशासनिक विभाजन

प्रदेश : लुम्बिनी
जिल्ला : रुपन्देही
केन्द्र : रायपुर
वडा संख्या : ७
सभा सदस्य : ३८

पश्चिम :- सम्मरीमाई गाउँपालिका
दक्षिण :- भारतको उत्तर प्रदेश

त्रैमासिक खर्चको अवस्था

मर्चवारी गाउँपालिकाले चालु आ.व को दोस्रो त्रयोमासमा समग्रमा १५.१७ प्रतिशत खर्च गरेको अवस्था छ । अन्तिम त्रयोमासमा मात्र असन्तुलित तवरले अत्यधिक खर्च गर्ने विगतको प्रवृत्तिमा सुधार गरी खर्चलाई प्रत्येक त्रयोमासमा सन्तुलित तवरले गर्नेतर्फ कार्यालयले ध्यान दिनुपर्छ।

आन्तरिक नियन्त्रण : स्थानीय तहले आफ्नो कार्यालयबाट सम्पादन गरिने कार्य मितव्ययी, प्रभावकारी नियमितता तथा कार्यदक्षतापूर्ण ढङ्गबाट सम्पादन गर्न, वित्तिय प्रणालीलाई विश्वसनिय बनाउन तथा प्रचलित कानून बमोजिम कार्य सम्पादन गर्न आफ्ना कामको प्रकृति अनुसारको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने भनि स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ७८ मा स्पष्ट उल्लेख भए पनि यस कार्यालयले हाल सम्म आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार नगरेकोले ऐनमा भएको व्यवस्थालाई कार्यान्वयन गर्नुपर्ने ।

आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४को दफा १० अनुसार प्रत्येक कार्यालयले अर्थ मन्त्रालयबाट स्वीकृत राजश्व वर्गीकरणको व्याख्या अनुरूप लगत तथा राजश्व आम्दानी दाखिला गरी नियम ९ बमोजिम आम्दानी जनाउँदा दोहोरो सेस्ता प्रणाली अनुसार राजस्व सेस्ताको लागि महालेखा परीक्षकको कार्यालयबाट तोकिएको ढाँचामा लेखा अद्यावधिक गरी राख्नुपर्नेछ र लेखामा भिडने प्रमाणित कागजात पनि सिलसिलाबद्ध तरिकाले राख्नुपर्ने व्यवस्था छ । तर यस कार्यालयले सोहि अनुसार राजश्व अभिलेख व्यवस्थित राखिएको देखिएन नियममा भएको व्यवस्था अनुसार राजश्व अभिलेख व्यवस्थित राख्नुपर्ने ।

आन्तरिक नियन्त्रण समिति : आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६को परिच्छेद ६, को दफा ३२मा आफ्नो कार्यालय वा निकाय र मातहतका कार्यालयबाट सम्पादित गरिने कार्यहरु दक्षतापूर्ण एवं मितव्ययी रूपमा सम्पादन गराई नतिजा उन्मुख गराउने, वित्तिय जोखिम न्युनीकरण गर्ने, वित्तिय जोखिम न्युनिकरण गर्ने, वित्तिय विवरणलाई विश्वसनिय बनाउने तथा लेखापरीक्षणबाट कायम भएका बेरुजु फछ्यौट गरी गराई आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई सुदृढ एवं प्रभावकारी बनाउन आवश्यक काम कारवाही अघि बढाइ समग्र वित्तिय क्षेत्रमा पारदर्शिता कायम गर्नको लागि कार्यलयमा लेखापरीक्षण

तथा आन्तरिक नियन्त्रण समिति रहने भनि उल्लेख भएकोमा कार्यालयमा हाल सम्म यो समिति नरहेकोले उक्त समिति गठन गरी काम कारवाही अघि बढाउनु पर्नेछ ।

वडा सचिवको पदपूर्ती

पालिका अन्तर्गतका वडा कार्यालयबाट संचालित सेवा प्रवाहमा महत्वपूर्ण भूमिका रहेका वडा सचिवको दरबन्दी र पदपूर्ती अवस्था देहाय बमोजिम रहेका छन् । रिक्त पदकफ पदपूर्ती समयमा गर्नुपर्दछ ।

वडा संख्या	वडा सचिवको दरबन्दी	वडा सचिवको पदपूर्ती	रिक्त संख्या
७	७	३	४

सेवा प्रवाहको विवरण:

यस अवधिमा पालिकाबाट निम्नअनुसार सेवा प्रवाह गरेको विवरण प्रस भएको छ ।

विवरण	सिफारिस भएको संख्या
जन्मदर्ता	२४४
मृत्यू दर्ता	६१
बसाई सराई दर्ता	४५
विवाह दर्ता	१०७
सम्बन्ध विच्छेद दर्ता	०

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ अनुसार पालिकाबाट प्रदान गरिने सेवाप्रवाहमध्ये पञ्जिकरण बाहेकका अन्य सेवा सस सन्तोष जनक देखिएन ।

कानून निर्माण र कार्यान्वयन

यसमा निम्न व्यहोरा देखिएका छन्

क (कानून र सञ्चालन स्थिति स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ अनुसार स्थानीय तहहरूले आफ्नो अधिकारक्षेत्र भित्रका विषयमा ऐन तथा सोको अधिनमा रही नियम निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउन सक्ने व्यवस्था छ । जस अनुसार स्थानीय तह सञ्चालनको लागि संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट नमूना कानूनहरू बनाई उपलब्ध गराएकोमा यस पालिकाले यस आ.वको दोस्रो त्रयोमाससम्म ६ वटा कानून निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको छ । पालिकाले आवश्यकताको आधारमा कानून लागु गर्नुपर्दछ ।

ख (निर्देशिका तथा मापदण्ड -स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ मा पालिकाले आफ्नो क्षेत्राधिकारभित्रको विषयमा ऐन, नियम, निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाउन सक्ने उल्लेख छ । पालिकाले कर्मचारी, उपभोक्ता समिति तथा अन्य लाभग्राही समुहलाई सचेतना, क्षमता विकास, सीप विकास आदिसँग सम्बन्धित तालिम, गोष्ठी अभिमुखीकरण लगायतको कार्यन सञ्चालनको लागि जिम्मेवारी, जवाफदेही, खर्च प्रक्रिया तथा मापदण्डमा समानता आउने गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन सम्बन्धी निर्देशिका तर्जुमा गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्दछ ।

ग (न्यायिक समिति - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ४६ देखि ५३ सम्म न्यायिक समितिको अधिकार क्षेत्र तथा न्याय सम्पादन प्रक्रियाको व्यवस्था गरेको छ । समितिमा परेको उजुरीमध्ये मेलमिलाप प्रकृतिका आधारमा विवाद दर्ता भएको ३ महिनाभित्र टुङ्गो लगाउने व्यवस्था छ । तर लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त विवरण अनुसार गत वर्षको विवाद अल्पा भएको छैन । यस अवधिमा १९ वटा उजुरी तथा विवाद दर्ता भएकोमा यस अवधिमा आंशिक मात्रै फछ्यौट गरिएको छ । दर्ता भएका उजुरीहरू समयमै फछ्यौट गर्ने तर्फ पालिकाले ध्यान दिनुपर्दछ

स्थानीय तथ्याङ्क, अभिलेख तथा स्रोत नक्साङ्कन:

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ बमोजिम स्थानीयतहले आफ्नो क्षेत्रभित्रको आधारभुत तथ्याङ्क संकलन, अभिलेख र सोको व्यवस्थापन गर्नुपर्ने तथा आफ्नो क्षेत्रभित्रको शैक्षिक, भौगोलिक अवस्था, प्राकृतिक श्रोत अन्तर्गत खानी, जंगल तथा अन्य श्रोत, पूर्वाधार अन्तर्गत सडक, पुल, खानेपानी लगायतको अभिलेख तथा श्रोत नक्साङ्कनसहितको पालिकाको प्रोफाइल तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले स्थानीय तथ्याङ्क सम्बन्धी नीति, कानून र सोको मापदण्ड बनाएको तथा स्रोत नक्साङ्कन गरेको देखिए स्थानीय तहका हरेक प्राथमिकीकरणका क्रियाकलाप सञ्चालनमा तथ्याङ्कले महत्वपूर्ण भूमिका खेल्ने हुँदा सोको संकलन र अभिलेख राख्ने कार्यमा पहल हुनु आवश्यक छ । तथ्याङ्कवेगर प्राथमिकतामा राखिएका योजना, बजेट, प्रक्रिया र कार्यान्वयनले उचित सार्थकता नपाउने हुँदा यस तर्फ पालिकाले अभिलेख व्यवस्थापनमा ध्यान दिनुपर्दछ ।

जिन्सी निरीक्षण - आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ९९ मा सोही नियमावलीको नियम १४, १५ र १६ बमोजिम जिन्सी मालसामानको लगत खडा गरी राख्नुपर्ने, सोको निरीक्षण गरी प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने, प्रतिवेदनमा उखेखित सामान मध्ये मर्मत गर्नुपर्ने सामान ३ महिना भित्र र लिलाम गर्नुपर्ने सामान ६ महिना भित्र लिलाम गरी सक्नु पर्ने व्यवस्था छ । नियमावलीको

व्यवस्था अनुसार जिन्सी निरीक्षणको आधारमा मर्मत सम्भार लिलामी लगायतका कार्य गरी जिन्सी व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ ।

मालसामानको गुणस्तर -सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ११५ मा सार्वजनिक निकायले आपूर्ति गरिएका मालसामान सम्झौतामा उल्लिखित प्राविधिक स्पेसिफिकेशन र गुणस्तर बमोजिमका भए नभएको निरीक्षण वा परीक्षण गर्नु गराउनु पर्ने, निरीक्षण वा परीक्षण गर्ने निकाय, अधिकारी वा समितिले निरीक्षण वा परीक्षण गरी सकेपछि स्वीकृत र अस्वीकृत मालसामानको विवरण उल्लेख गरी निरीक्षण प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने, त्यस्तो प्रतिवेदनमा जाँच भएको मालसामानको नाम, प्रतिशत, स्पेसिफिकेशन, निरीक्षण वा परीक्षणको परिणाम उल्लेख गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । तसर्थ मालसामानको प्रकृतिअनुसार तुलनात्मक तालिका वा परीक्षण सूची) check list) सहितको प्रतिवेदन प्राप्त गरी मालसामान दाखिला तथा भुक्तानी गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्ने देखिन्छ

सहकारी नियमन

सहकारी ऐन, २०७४ को दफा ७३ अनुसार मासिक, चौमासिक वार्षिक प्रतिवेदन पालिकाकामा बुझाउनु पर्ने र सहकारी निय २०७५ को नियम २८) ४(, सहकारी संस्थाहरुको सुपरीवेक्षण, निरीक्षण तथा अनुगमन निर्देशिका, २०७८ को दफा ३ मा मासिक प्रतिवेदन प्रत्येक महिना ७ गते भित्र एकीकृत सूचना व्यवस्थापन प्रणाली)COPOMIS) दाखिला गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । पालिकामा दर्ता भएका जम्मा सहकारी संस्थाहरु २१ वटा रहेका छन् । जसमध्ये सबै सहकारी संस्थाहरु COPOMIS मा समावेश रहेता पनि सहकारी संस्थाहरुको यस अवधिमा पालिकाबाट अनुगमन नभएको विवरण पेश भएको छ । तसर्थ ऐन, नियमावली र निर्देशिका अनुसार प्रणालीमा विवरण दाखिला गर्न लगाई सोको प्रभावकारी अनुगमन गर्नु पर्दछ ।

नीति कार्यान्वयन: योजना तथा कार्यक्रम

मर्चवारी गाउँपालिकाको आ.व २०८२/८३ को नीति तथा कार्यक्रम २०८२ असार १० गते गाउँसभामा प्रस्तुत गरिएकोमा उक्त नीति तथा कार्यक्रममा प्रस्तुत गरिएका विषयवस्तुहरुमध्ये कतिपय ब्यहोराहरु यस अवधिमा कार्यान्वयन गरिएको पाईएन । सभामा प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रममा नै उल्लेखित ब्यहोराहरुको कार्यान्वयनको लागि पालिकाले आवश्यक पहल गर्नुपर्ने देखिन्छ । नीति तथा कार्यक्रममा उल्लेख भएकामध्ये कार्यान्वयन नभएका उदाहरणहरु देहाय अनुसार छन ।

	<ul style="list-style-type: none"> • पिच,नाली,हरियाली,विद्युतिकरण,पार्किङ सहितको नमुना सडकलाई बजेटमा प्राथमिकता दिइनेछ,वडाहरुबाट प्राप्त सम्पूर्ण योजनाहरुको प्रोजेक्ट बैंक बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ। • वेमौसमी तरकारी खेतको अवधारणालाई अगाडी बढाईनेछ। • माटो सुधारका कार्यक्रमहरु लिईनेछ। • कृषि उत्पादनको लागि कृषि बिउहरु उत्पादन गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ। • वार्षिक रुपमा ब्यवसाय कर असुली कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाउन वडा समितिलाई अभिमुखिकरण सहित सशक्त बनाई परिचालन गरिनेछ। - गाउँपालिकाबाट संचालित आयोजनाहरुको अपनत्व,संरक्षण तथा विकास निर्माणमा जनसहभागिता भन्ने मुल नाराका साथ अनिवार्य लागत सहभागिताको ब्यवस्था गरिनेछ।
	<p>इन्धन खर्चको मापदण्ड : सार्वजनिक खर्चमा मितव्यिता र प्रभावकारीता कायम गर्ने सम्बन्धि नितिगत मार्गदर्शन,२०७५ मा सवारी साधनको इन्धन,मर्मत खर्चमा एकरूपता ल्याउन निश्चित मापदण्ड बनाई कार्यान्वयनमा ल्यानुपर्ने साथै सरकारी सवारी साधन सरकारी कामका मात्र प्रयोग गर्ने,सरकारी सरकारी साधन अनाधिकृत व्यक्तिले प्रयोग नगर्ने जस्ता व्यवस्था गरेको छ । पालिकाले इन्धन खर्चको सामान्य मापदण्ड तयार गरेपनि सवारी साधन अनुसार वार्षिक इन्धन खर्च र उपयोगको विवरण खुल्ने गरी अभिलेख राखेको छैन । इन्धन खर्चलाई मितव्ययि बनाउन कोटा निर्धारण गरी लगबुक राखेर मात्र खर्च लेखे तर्फ कार्यालयको ध्यान जानुपर्ने देखिन्छ । कार्यालयले पदाधिकारी र कर्मचारीका लागि छुट्टै कुपन वितरण गर्ने गरेको पाइयो । पालिकाले इन्धन खर्चको मापदण्ड तयार गरी कार्यालयको लागि एउटै प्रकारको कुपन बनाउनु पर्दछ । यस अवधिमा पालिकाले रु २,७२,९६० /-इन्धनमा खर्च गरेको देखिन्छ,आगामी दिनमा यस प्रकारका खर्चमा मितव्ययीता अपनाउनु पर्दछ ।</p>

पिच,नाली, हरियाली, विद्वुतिकरण,पार्किङ सहितको नमुना सडकलाई बजेटमा प्राथमिकता दिइनेछ,वडाहरुबाट प्राप्त सम्पूर्ण योजनाहरुको प्रोजेक्ट बैंक बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ।

बेमौसमी तरकारी खेतिको अवधारणालाई अगाडी बढाईनेछ।

माटो सुधारका कार्यक्रमहरु लिईनेछ।

कृषि उत्पादनको लागि कृषि बिउहरु उत्पादन गर्ने ब्यवस्था मिलाईनेछ।

वार्षिक रुपमा ब्यवसाय कर असुली कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाउन वडा समितिलाई अभिमुखिकरण सहित सशक्त बनाई परिचालन गरिनेछ।

गाउँपालिकाबाट -संचालित आयोजनाहरुको अपनत्व,संरक्षण तथा विकास निर्माणमा जनसहभागिता भन्ने मुल नाराका साथ अनिवार्य लागत सहभागिताको ब्यवस्था गरिनेछ।

इन्धन खर्चको मापदण्ड :सार्वजनिक खर्चमा मितव्यिता र प्रभावकारीता कायम गर्ने सम्बन्धि नितिगत मार्गदर्शन २०७५,मा सवारी साधनको इन्धन,मर्मत खर्चमा एकरूपता ल्याउन निश्चित मापदण्ड बनाई कार्यान्वयनमा ल्यानुपर्ने साथै सरकारी सवारी साधन सरकारी कामका मात्र प्रयोग गर्ने,सरकारी सरकारी साधन अनाधिकृत व्यक्तिले प्रयोग नगर्ने जस्ता ब्यवस्था गरेको छ। पालिकाले इन्धन खर्चको सामान्य मापदण्ड तयार गरेपनि सवारी साधन अनुसार त्रैमासिक इन्धन खर्च र उपयोगको विवरण खुल्ने गरी अभिलेख राखेको छैन। इन्धन खर्चलाई मितव्ययि बनाउन कोटा निर्धारण गरी लगबुक राखेर मात्र खर्च लेखे तर्फ कार्यालयको ध्यान जानुपर्ने देखिन्छ। कार्यालयले पदाधिकारी र कर्मचारीका लागि छुट्टै कुपन वितरण गर्ने गरेको तथा अध्यक्षले आफै कुपन काट्ने गरेको पाइयो। पालिकाले इन्धन खर्चको वैज्ञानिक मापदण्ड तयार गरी कार्यालयको लागि एउटै प्रकारको कुपन बनाउनु पर्दछ। यस अवधिमा पालिकाले रु १५,३२,४१०/- इन्धनमा खर्च गरेको देखिन्छ आगामी दिनमा यस प्रकारका खर्चमा, मितव्ययीता अपनाउनु पर्दछ।

सवारी साधन मर्मत-

यस अवधिमा पालिकाले सवारी साधनहरुको मर्मतमा रु २,६९,५७१/- खर्च गरेको देखिन्छ। यस प्रकारका खर्चहरुको नियन्त्रणको लागी कार्यान्वयनयोग्य मापदण्ड बनाई अक्षरस पालना गर्नु/गराउनु पर्दछ।

वार्षिक खरिद योजना:

सार्वजनिक खरिद नियमावलि २०६४ को नियम ८ मा सार्वजनिक निकायले वार्षिक दस लाख रुपैयाभन्दा बढि रकमको खरिद गर्नुपर्ने भएमा आगामी आर्थिक वर्षको अनुमानित वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट तयार गर्दा आगामि आर्थिक वर्षमा गर्ने वार्षिक खरिद योजना तयार गर्नुपर्ने कानुनि ब्यवस्था रहेकोमा कार्यालयले उक्त ब्यवस्था विपरित खरिद गरेको देखिन्छ ।

सार्वजनिक सुनुवाई :

गाउँपालिकाको वडा समितिले प्रत्येक चौमासिकमा कम्तिमा एक पटक सेवा प्रवाहका समग्र पक्षका सम्बन्धमा सार्वजनिक सुनुवाई गर्नुपर्ने र सार्वजनिक सुनुवाइबाट प्राप्त गुनासो र सुझावहरु मध्ये आफुले सम्बोधन गर्न नसक्ने खालका सुझाव तथा सुझाव तथा गुनासोहरु संबोधनका लागि स्थानीय तहको कार्यालयमा पठाउनुपर्ने व्यवस्था छ । गाउँपालिकाको कुनै पनि वडा समितिले सो व्यवस्था अनुसार नगरेको पाइयो । कार्यविधि बमोजिम अनिवार्य रुपमा कार्यालयले सार्वजनिक सुनुवाइ गर्नुपर्दछ ।